

Hajléktalanellátó szervezetek javaslatai a 2021-2027 közötti európai uniós fejlesztési támogatások felhasználásáról

Az Európai Bizottság 2020. májusában [jelentette meg felhívását](#) a tervezésben való részvételre. A felhívásban is szereplő 2019. évi országjelentés a [szociális jogok pillére](#) kezdeményezés 20 alapelvevel összhangban tárgyalja a hajléktalanság kérdését.

A 19. alapelv: 19. Lakhatás és segítségnyújtás a hajléktalanok számára:

- A rászorulóknak számára hozzáférést kell biztosítani jó minőségű szociális lakásokhoz vagy lakhatási támogatáshoz.
- A kiszolgáltatott helyzetű személyeknek joguk van megfelelő segítségnyújtásban és védelemben részesülni a kényszer-kilakoltatással szemben.
- A hajléktalanok számára megfelelő elszállásolást és szolgáltatásokat kell biztosítani társadalmi befogadásuk előmozdítása érdekében.

Az országjelentés az ezekkel az elvekkel összhangban tett cselekvéseket elemezve megállapítja, hogy „A magyar alkotmány közelmúltbeli, a hajléktalanság betiltását célzó módosítása kísérletet tesz a hajléktalanság problémájának kezelésére, a kiváltó okokkal azonban nem foglalkozik. További lépésekre van szükség a szociális lakhatás és a társadalmi befogadást célzó egyéb intézkedések terén.”

A jelentés szociálpolitikai fejezetének tárgyalása bemutatja, hogy „a szociális lakások kínálata nem képes kielégíteni a rászorulóknak szükségleteit. (...) Az önkormányzati szociális bérlakások 2017-ben a lakásállomány mindössze 1,1 %-át tették ki (KSH, 2018d). A szociális lakások kínálatának növelése segítséget jelentene a hajléktalanság problémájának megoldásában.”

A fenti megállapításokra is reagálva fejlesztési javaslataink a következők:

1. **Az „Elsőként Lakhatást” megközelítés további támogatása**, a 2014-2020 között ilyen célra rendelkezésre álló forrásokhoz képest a támogatások jelentős növelésével mind a konvergencia régiókban, mind a Közép-magyarországi régióban. A háttérszabályok átalakítása is szükséges annak érdekében, hogy ilyen célok esetében az ingatlanvásárlásra és/vagy felújításra elszámolható költségek százalékos aránya egy projektben a jelenleginél jelentősen nagyobb legyen; megtartva természetesen a szociális munkára, a kísérő szolgáltatásokra fordítható támogatásokat is.
2. **A hajléktalanellátó intézmények átalakítása, felújítása.** Jelenleg a hajléktalanellátás túlnyomórészt intézményi keretek között nyújtott ellátást jelent. A gyakran nagylétszámú, zsúfolt intézmények járványügyi szempontból is kritikusnak tekinthetők, ezért átalakításuk szükséges: kisebb gondozási egységekre, 2-4 férőhelyes szobákra, ezekhez kapcsolódó vizesblokkokra, és nagyságrendileg több akadálymentes férőhelyre van szükség. Ezek az infrastrukturális átalakítások az energiahatékonyság javítására is lehetőséget adhatnak (megújuló energiák alkalmazása, épületek szigetelése, nyílászárók cseréje, korszerű fűtési és HMV rendszerek telepítése).
3. Az infrastrukturális elemek mellett a **társadalmi – munkaerő-piaci reintegrációs programok** támogatása is nélkülözhetetlen, amelyek a képessé tevésre fókuszálnak, és szükség esetén olyan **lakhatási támogatást** is biztosítanak szabályozott bérleti körülmények között, amely az intézményes ellátásból az önálló lakhatás felé biztosít kijutási lehetőségeket.

4. A **Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program** jelenleg csak munkanapokon biztosít napi egyszeri meleg étkezést ellátottjaink részére, ami ésszerűtlen; az étkeztetést az év minden napján biztosítani kell. A programnak a normál étkezési igények mellett a speciális étkezési igényeket is ki kell tudnia elégítenie. Emellett kulcsfontosságú a kiegészítő intézkedések megléte, illetve az is, hogy a két programozási időszak közötti átmenet a végső kedvezményezettek számára zökkenőmentes legyen.
5. A fentiekén túl ellátottjaink és dolgozóink digitális kompetenciafejlesztése, az intézményekben folyó egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó telemedicina fejlesztése, a **bentlakásos szociális intézményekben** nagy hangsúlyt kapott **infekciókontroll**hoz kapcsolódó képzések, eszközbeszerzések támogatása ugyancsak különösen indokolt.

Budapest, 2020. július 1.

A javaslatok megfogalmazásában közreműködtek a [FEANTSA](#) magyarországi tagszervezetei.

A javaslatokat egységes formába szerkesztette: Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei.